

RESSÒ DE LA PARAULA

CAMÍ DE JUSTÍCIA I MISERICÒRDIA (VI)

Creixement de l'Església

És ja un clàssic de la història de la teologia i l'espiritualitat cristiana afirmar que un no avança, no creix, només amb desprendre's (buidar-se) de coses «dolentes», del que és pecat, o del que és bo però superflu. Sempre hi ha hagut una certa tensió entre els que defensaven l'ascesi com a contrapunt, en contrast amb l'opulència de riqueses i honors, i els que defensaven la via més mística, com a font de joia i plenitud. Uns eren més profetes i els altres més contemplatius.

Aquesta tensió ja la va viure Jesús, quan els seus contemporanis havien penjat l'etiqueta d'asceta pobre i auster a Joan Baptista i a Ell de golut i bevedor, perquè menjava i bevia amb la gent. És el preu que hem de pagar per estar sempre venuts a una opinió pública que no entén el llenguatge profund i veritable de l'Evangeli. Quin sentit té el despreniment (el buidament) si no és per estimar més? Com seria possible estimar i gaudir de l'amistat, si un no s'ha després abans en pobresa i humilitat?

A l'Església passa el mateix. Tot i que som partidaris de la pedagogia positiva —provocar el canvi proposant l'ideal— aquesta pedagogia mai serà efectiva si qui ha de canviar no abandona (renuncia a) la seva posició còmoda i tranquil·la.

Hem fet una lectura del moment actual de l'Església, entenent que Déu ens crida a la pobresa i a

humilitat. Però mai el pla de Déu es queda aquí. El creixement real exigeix progressar en l'amor.

Alguns identifiquen el creixement de l'Església amb l'augment estadístic de nombre de fidels (per exemple, estadístiques oficials sobre el nombre de practicants o de contribuents que assenyalen la casella a favor de l'Església en la Declaració de l'IRPF). Per a altres, l'Església creix quan té més rellevància social, quan és més capaç de transformar el món, promoure iniciatives i institucions a favor dels necessitats o de la cultura en general; o també quan és més acceptada socialment...

Aquests criteris podrien ser indicis de creixement de l'Església, però també poden ser un mi-

ratge, un falsejament del veritable avanç. Així passa, per exemple, quan l'Església ha aconseguit rellevància social i eficàcia només sobre la base d'aliances o connivències amb forces polítiques. Hem de discernir el creixement de l'Església únicament a partir del que ella és. I l'Església no es pot entendre si no és en la seva relació amb Crist. Aquesta relació determina absolutament la seva identitat i el seu creixement.

S'entén amb la doble imatge de l'Església com a Cos i com a Esposa de Crist. L'Església és presència històrica, concreta, visible de Crist viu (Paraula, sagraments, vida comunitària): Ell ha volgut ser present allà on estan els seus deixebles (gairebé identificar-se): «hi seré, allà on hi sereu» (patint o gaudint), «perdonaré qui perdonareu», «qui us escolta m'escolta a mi»... Però també és diferent de Crist. És la seva Esposa: Ell la busca, renova el seu amor, mor per ella... I ella ha de buscar-lo, renovar la seva fidelitat en l'amor, escoltar-lo, discernir el que millor respon a l'amor que rep...

L'Església creix quan és més transparent a la presència viva i històrica de Crist i quan més i millor l'estima. És a dir, quan viu de la seva misericòrdia i l'ofereix al món.

† Agustí Cortés Soriano
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Jo no et condemno. Vés-te'n i no pequis més

Aquestes paraules de Jesús a la dona pecadora són un tresor; expressen de manera senzilla tota la riquesa de l'Esperit de Jesús. Són les paraules que surten del cor de Déu i que ens dirigeix a cada un de nosaltres, a la humanitat sencera.

Jesús ha viscut la nostra vida humana des de l'Esperit de Déu i l'ha portat a una plenitud sublim. Ell ho exhorta amb paraules radicals: «sigueu perfectes com ho és el vostre Pare» (Mt 5,48), fins i tot incomprendibles de tan exigents: «si l'ull et fa caure en pecat, arrenca-te'l...» (Mt 18,9). A l'últim horitzó hi ha la seva pròpia mort: «només troba la vida el qui la perd...» (Mc 8,35).

El missatge de Jesús, i especialment la seva mort en creu, no poden fer pactes de concessió amb el nostre món humà, petit, mesquí, egoista; la seva creu condemna el món. Però aquesta és la nostra lògica, no la de Déu. Ell mateix diu que no ha vingut a condemnar el món (Jn 3,17). La creu de Jesús no condemna el món sinó que el salva. És el que diu a la dona pecadora, a tota la humanitat, tan terriblement injusta, tan inhumana: «Jo no et condemno». L'obra de Déu té una lògica paradoxal. Precisament el moment en el qual mostra al nostre món petit i cruel el seu missatge més radical, és el moment que es posa al costat d'aquest món indignat per dir-li: «Jo no et condem-

no; no pequis més». És la crida que ens fa a cadascun de nosaltres, a la humanitat sencera: no tornis al teu món inhumà, injust, mesquí, perdut; aixeca la teva vida, no et deixis enganyar per la riquesa, el poder, la satisfacció passatgera, obre el cor a la justícia, el perdó, l'amor, la generositat, la llibertat, l'alegria, la vida: «Vés-te'n i no pequis més.»

Hem sentit a la primera lectura el crit impactant de Déu en boca d'Isaïes: «estic a punt de fer una cosa nova; no us n'adoneu?». Aquesta «cosa nova» és Jesús, que des de la creu diu a la nostra humanitat tan terrible: «Jo no et condemno; vés-te'n i no pequis més.»

Mn. Gaspar Mora, professor emèrit de la FTC

ECO DE LA PALABRA

CAMINO DE JUSTICIA
Y MISERICORDIA (VI)Crecimiento
de la Iglesia

Es ya un clásico de la historia de la teología y la espiritualidad cristiana afirmar que uno no avanza, no crece, solo con desprenderse (vaciar) de cosas «malas», de lo que es pecado, o de lo que es bueno pero superfluo. Siempre ha habido una cierta tensión entre quienes defendían la ascetismo como contrapunto, en contraste con la opulencia de riquezas y honores, y los que defendían la vía más mística, como fuente de gozo y plenitud. Unos eran más profetas y otros más contemplativos.

Esta tensión ya la vivió Jesús, cuando sus contemporáneos habían colgado la etiqueta de asceta pobre y austero a Juan Bautista y a Él de comilón y borracho, porque comía y bebía con la gente. Es el precio que hemos de pagar por estar siempre vendidos a una opinión pública que no entiende el lenguaje profundo y verdadero del Evangelio. ¿Qué sentido tiene el desprendimiento (el vaciamiento) si no es para amar más? ¿Cómo sería posible amar y gozar de la amistad, si uno no se ha desprendido antes en pobreza y humildad?

En la Iglesia pasa lo mismo. Aunque somos partidarios de la pedagogía positiva —provocar el cambio proponiendo el ideal— esta pedagogía nunca será efectiva si quien ha de cambiar no abandona (renuncia a) su posición cómoda y tranquila.

Hemos hecho una lectura del momento actual de la Iglesia, entendiéndolo que Dios nos llama a la pobreza y la humildad. Pero nunca el plan de Dios se queda ahí. El crecimiento real exige progresar en el amor.

Algunos identifican el crecimiento de la Iglesia con el aumento estadístico de número de fieles (por ejemplo, estadísticas oficiales sobre el número de practicantes o de contribuyentes que señalan la casilla a favor de la Iglesia en la Declaración del IRPF). Para otros, la Iglesia crece cuando tiene más relevancia social, cuando es más capaz de transformar el mundo, promover iniciativas e instituciones a favor de los necesitados o de la cultura en general; o también cuando es más aceptada socialmente...

Estos criterios podrían ser indicios de crecimiento de la Iglesia, pero también pueden ser un espejismo, un falseamiento del verdadero avance. Así ocurre, por ejemplo, cuando la Iglesia ha conseguido relevancia social y eficacia sólo sobre la base de alianzas o connivencias con fuerzas políticas. Hemos de discernir el crecimiento de la Iglesia únicamente a partir de lo que ella es. Y la Iglesia no se puede entender si no es en su relación con Cristo. Esta relación determina absolutamente su identidad y su crecimiento.

Se entiende con la doble imagen de la Iglesia como Cuerpo y como Esposa de Cristo. La Iglesia es presencia histórica, concreta, visible de Cristo vivo (Palabra, sacramentos, vida comunitaria): Él ha querido estar presente allí donde están sus discípulos (casi identificarse): «estaré donde estéis» (sufriendo o gozando), «perdonaré a quienes perdonaréis», «quien os escucha me escucha a mí»... Pero también es distinta de Cristo. Es su Esposa: Él la busca, renueva su amor, muere por ella... Y ella ha de buscarle, renovar su fidelidad en el amor, escucharle, discernir lo que mejor responde al amor que recibe...

La Iglesia crece cuando es más transparente a la presencia viva e histórica de Cristo y cuando más y mejor le ama. Es decir, cuando vive de su misericordia y la ofrece al mundo.

† Agustí Cortés Soriano
Obispo de Sant Feliu de Llobregat

VIDA DIOCESANA

XL Trobada de Santuaris
de Catalunya i les Illes

Va tenir lloc a Andorra, del 12 al 14 del mes de març, amb la participació d'una seixantena de persones amb responsabilitats als santuaris de Catalunya, les Illes i Andorra. Després de 40 anys de recorregut, els objectius d'aquesta trobada aniversari eren conèixer, valorar i agrair la història de la seva formació i de la seva trajectòria, i encarar junts, amb creativitat i amb esperança, els reptes de futur humà i espiritual que estan venint als nostres santuaris.

Va haver-hi temps per a conferències formatives i per a visites a esglésies i santuaris andorrans, com el de la seva patrona, la Mare de Déu de Meritxell, i altres indrets d'interès cultural i polític del país dels Pirineus, com ara la Casa de la Vall, seu del Parlament.

El bisbe Agustí, president del Secretariat Interdiocesà de la Pastoral del Turisme i dels Santuaris de la Conferència Episcopal Tarraconense, va fer-se pre-

sent el segon i tercer dia i en la cloenda de la trobada encoratjava els participants a cercar sempre l'equilibri entre la vocació contemplativa del santuari i el seu intrínsec carisma de conversió i de nou començament que han de viure els qui tenen cura del santuari per acollir els pelegrins.

Beatificació a Tarragona
de Marià Mullerat

El laic i pare de família, Marià Mullerat i Soldevila, mort l'any 1936 a Arbeca per odi a la fe, ja és beat. Així ho va declarar el cardenal Giovanni Angelo Becciu, prefecte de la Congregació per les Causes dels Sants i

representant del Sant Pare, durant la celebració que va tenir lloc dissabte 23 de març al matí a la Catedral de Tarragona. A l'inici del ritu de la beatificació l'expostulador general de la Causa, el P. Vito P. Gómez, va presentar Marià

Mullerat com «un fidel deixeble de Crist des de la seva condició de pare de família, professional de la medicina, i servidor de la societat, el qual va treballar sempre a favor de la cultura i de la convivència pacífica». També va ressaltar la gran estima que tenia vers els seus pacients «als quals va portar en el seu cor fins moments abans de la seva mort. [...] Contemplava en tothom el rostre de Crist, fins i tot en els seus perseguïdors, als quals va perdonar i va tenir l'oportunitat d'ajudar en les hores finals de la seva vida».

La memòria litúrgica del nou beat se celebrarà el dia 13 d'agost.

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

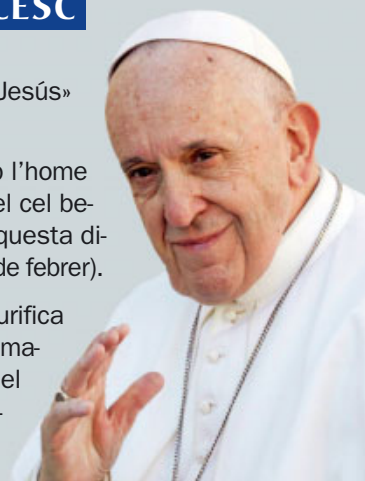
@Pontifex: «Que el Senyor ens doni la gràcia de la memòria i de l'esperança, per poder avançar amb perseverança en el camí de la nostra vida» (1 de febrer).

@Pontifex: «La vida consagrada és una trobada viva del Senyor amb el seu poble, és una crida a l'obediència fidel de cada dia i a les sorpreses inèdites de l'Esperit, és visió d'allò que cal

abraçar per obtenir la joia: Jesús» (3 de febrer).

@Pontifex: «Déu està amb l'home que busca la pau. I des del cel beneix cada pas que, en aquesta direcció, té lloc a la terra» (4 de febrer).

@Pontifex: «La pregària purifica el cor del replegar-se en un mateix. La pregària feta amb el cor és reconstituent de fraternitat» (4 de febrer).

Javier Ojeda ja és diaca!

FOTO: JOAN LORENZO

FOTO: SAMUEL GUTIÉRREZ

La del passat 24 de març no ha estat la primera ordenació diaconal de la diòcesi, ni serà l'última, però... què ha tingut d'especial?

Per al Javier, sens dubte, que era la seva: el seu «Sí» a Déu, consagrar-se a Déu que porta a consagrar-se en favor dels homes i dones, com li recordava el bisbe Agustí a l'homilia.

Els seus companys seminaristes de Sant Feliu de Llobregat ens ajuden a copsar a través de les seves impressions algunes pinzellades especialment significatives aquella celebració.

- En certa manera podríem dir que enguany s'han produït set ordenacions diaconals en una gran celebració al llarg de dos diumenges consecutius. El 17 de març, sis seminaristes de Barcelona rebien el ministeri a la Sagrada Família; Javier els acompanyava en la celebració de ben a prop. El 24 de març era ell qui rebia l'orde del diaconat a la Catedral de Sant Llorenç, i els seus sis companys de curs exercien ja de diaques des del presbiteri. Molt emotiu! Gran comunió i estimació entre les dues diòcesis a través d'aquests seminaristes.
- Sobrietat quaresmal i bellesa litúrgica alhora. No són incompatibles, ni amb la joia que es respirava. I a tot plegat va contribuir, i molt, la

coral del Seminari Conciliar: la música cuidada, es notava la preparació, hi havia qualitat, es copsava la bellesa i ajudava a pregar. Un detall: preciós l'Ave Maria del moment de l'ofertori, en total sintonia amb el Javier, que és molt marià.

- Una celebració càlida i molt viscuda amb familiars, amics, companys i feligresia en general. Les seves jovenetes nebodes li van portar la dalmàtica, amb la qual es va revestir el Javier i,

malgrat la duració de la missa, no se'ls va fer llarg, deien.

Al final de l'eucaristia van ser molts els assistents que van voler felicitar personalment el nou diaca als peus del presbiteri, i el Javier es va entretenir amb cadascú, amb paraules d'agraïment, en un clima de joia multiplicada que traspuava de tots els rostres.

Un moment intens de vida eclesial en la Quaresma d'aquest 2019.

FOTO: JOAN LORENZO

AGENDA

■ Diumenge de Rams a la Catedral de Sant Llorenç.

El proper diumenge, 14 d'abril, se celebra el pòrtic d'entrada a la Setmana Santa. El bisbe Agustí beneirà els rams a la Plaça de la Vila a les 12 h i, a continuació, presidirà l'eucaristia a la Catedral de Sant Llorenç.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

- 8. ■ Dilluns** (lit. hores: 1a setm.) [Dn 13,1-9.15-17.19-30.33-62 (o bé, més breu: 13,41c-62) / Sl 22 / Jo 8,12-20]. Sant Joan d'Organyà, monjo premonstratès; santa Macària, vg.; sant Amanci; sant Dionís.
- 9. ■ Dimarts** [Nm 21,4-9 / Sl 101 / Jo 8,21-30]. Santa Maria de Cleofàs, parenta de la Verge Maria; sant Marcel, bisbe.
- 10. ■ Dimecres** [Dn 3,14-20.91-92.95 / Sl: Dn 3,52-56 / Jo 8,31-

42]. Sant Ezequiel, profeta (s. VI aC), sant Dimes, el bon lladre; sant Terenci, mr.

11. ■ Dijous [Gn 17,3-9 / Sl 104 / Jo 8,51-59]. Sant Estanislau, bisbe de Cracòvia i mr. (1079); sant Isaac, monjo.

12. ■ Divendres [Jr 20,10-13 / Sl 17 / Jo 10,31-42]. Sant Juli I, papa (romà, 337-352); sant Damià, bisbe; santa Vísia, vg. i mr.; sant Zenó.

13. ■ Dissabte [Ez 37,21-28 / Sl: Jr 31,10-13 / Jo 11,45-56]. Sant Hermenegild, príncep hispànic, mr. (586); sant Martí I, papa (649-656) i mr.; santa Agatònica, mr.

14. ■ Diumenge vinent, Diumenge de Rams (lit. hores: 2a setm.) [Is 50,4-7 / Sl 21 / Fl 2,6-11 / Lc 22,14-23,56 (o bé, més breu: 23,1-49)]. Sant Tiburci, màrtir; sant Lambert, bisbe; santa Domnina, verge i màrtir.

Diumenge V de Quaresma (C)

COMENTARI

Jesús perdona sempre

Legim a l'evangeli una de les escenes més boniques. Es tracta del cas d'una dona sorpresa en adulteri (i per què no porten també a l'home?). Els mestres de la Llei acusen: *Mestre, aquesta dona ha estat sorpresa en el moment de cometre adulteri. Moisès en la Llei ens ordenà d'apedregar-les aquesta dones. I vós, ¿què hi dieu?* I l'evangelista afegeix: *Li feien aquesta pregunta insidiosament, buscant un pretext per acusar-lo.* La cosa era clara: si diu que se l'ha d'apedregar, Jesús serà un escriba més que no més aplica la llei; si diu que no, s'oposa al gran legislador Moisès. Què fa Jesús? No acusa ningú. Simplement, després de *dibuixar a terra*, diu: *Aquell de vosaltres que no tingui cap pecat que comenci a tirar pedres.* Si sou tan amants de la llei, vol dir que sou innocents! Si és així tireu la primera pedra. *Els quan van sentir això s'anaren retirant l'un darrere l'altre fins que Jesús es queda sol amb la dona: ¿Ningú no t'ha condemnat? Tampoc jo no et condemno. Vés-te'n, i d'ara endavant no pequis més.* Jesús no vol la mort del pecador, sí la seva conversió. Podríem aplicar a aquesta escena les paraules d'Isaïes (que es refereixen segurament al poder creador de Déu que és l'únic que pot ajudar Israel o potser al retorn d'Israel de l'exili) però que expliquen molt bé l'actitud de Jesús: *No recordeu més els temps passats, no penseu més en les coses antigues; estic a punt de fer una cosa nova que ja comença a néixer.* Aquesta cosa nova és l'amor i la misericòrdia de Déu envers tots els pecadors. I Pau dirà que *ho considera tot escòria a canvi de guanyar Crist.* I per això afirma: *No soc just gràcies a una justícia guanyada perquè he observat la Llei,* (la llei que volien aplicar els escribes) *sinó gràcies a haver cregut en Crist* que ens ensenya precisament l'amor i la misericòrdia que van molt més enllà de la llei. Jesús no condemna els pecadors: els hi ofereix la possibilitat de tornar a viure plenament com a fills de Déu.

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura del llibre d'Isaïes (Is 43,16-21)

El Senyor, el qui obrí enmig del mar un camí, una ruta enmig de l'aigua impetuosa, el qui feu sortir per a la batalla carros i cavalls, guerrers valents i fornits i tots caigueren, no s'aixecaren mai més, s'apagaren com un ble consumit, ara diu això: «No recordeu més els temps passats, no penseu més en les coses antigues; estic a punt de fer una cosa nova que ja comença a néixer, no us n'adoneu? Pel desert faré que hi passi un camí, que corrin rius per la solitud, els animals feréstecs, xacals i estruços em glorificaran en veure que poso aigua en el desert, que abundin els rius en la solitud perquè begui el meu poble, que jo m'he escollit. Aquest poble que m'he configurat proclamarà la meua lloança».

▶ Salm responsorial (125)

R. *És magnífic el que el Senyor fa a favor nostre, amb quin goig ho celebrem!*

▶ Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis (Fl 3,8-14)

Germans, tots els avantatges que jo pogués tenir els considero desavantatjosos comparats amb el valor que té poder conèixer Jesucrist, el meu Senyor. Per ell m'he avingut a perdre tot avantatge i a considerar-lo escòria a canvi de guanyar Crist i veure'm incorporat a ell. Ni tan sols soc just gràcies a una justícia meua guanyada perquè he observat la Llei, sinó gràcies a aquella justícia que Déu dona als creients. El meu desig és conèixer Crist i experimentar el poder de la seva resurrecció, compartir la seva passió i configurar-me a la seva mort, per poder arribar finalment a ressuscitar d'entre els morts. No vull pas dir amb això que ja he obtingut aquella plenitud que busco; corro amb l'esperança d'apoderar-me'n; puc fer-ho, ja que Jesucrist s'apoderà de mi. Germans, no m'imagino pas haver-me'n apoderat; el que faig és oblidar-me dels avantatges que he deixat enrere i llançar-me tot jo cap allò que tinc al davant; corro cap a la meta per guanyar el premi de la cursa que Déu ha convocat allà dalt en Jesucrist.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Joan (Jn 8,1-11)

En aquell temps, Jesús se n'anà a la muntanya de les Oliveres i l'endemà de bon matí es presentà de nou al temple. Tothom acudia al seu entorn, i ell, assegut, els ensenyava. Els mestres de la Llei i els fariseus li portaren una dona que havia estat sorpresa cometenent adulteri. La posaren al mig i li digueren: «Mestre, aquesta dona ha estat sorpresa en el moment de cometre adulteri. Moisès en la Llei ens ordenà d'apedregar-les, aquestes dones. I vós, ¿què hi dieu?» Li feien aquesta pregunta insidiosament, buscant un pretext per acusar-lo. Però Jesús s'ajupí i s'entretenia dibuixant a terra amb el dit. Ells continuaren insistint amb la seva pregunta. Llavors Jesús alçà el cap i els digué: «Aquell de vosaltres que no tingui cap pecat que comenci a tirar pedres.» Després s'ajupí i continuà dibuixant a terra. Ells, quan van sentir això, s'anaren retirant l'un darrere l'altre, començant pels més vells. Jesús es quedà sol, i la dona era allà al mig. Jesús alçà el cap i digué a la dona: «On són? Ningú no t'ha condemnat?» Ella contestà: «Ningú, Senyor.» Jesús digué: «Tampoc jo et condemno. Vés-te'n, i d'ara endavant no pequis més».

▶ Lectura del libro de Isaías (Is 43,16-21)

Esto dice el Señor, que abrió camino en el mar y una senda en las aguas impetuosas; que sacó a batalla carros y caballos, la tropa y los héroes: caían para no levantarse, se apagaron como mecha que se extingue. «No recordéis lo de antaño, no penséis en lo antiguo; mirad que realizo algo nuevo; ya está brotando, ¿no lo notáis? Abriré un camino en el desierto, corrientes en el yermo. Me glorificarán las bestias salvajes, chacales y avestruces, porque pondré agua en el desierto, corrientes en la estepa, para dar de beber a mi pueblo elegido, a este pueblo que me he formado para que proclame mi alabanza».

▶ Salmo responsorial (125)

R. *El Señor ha estado grande con nosotros, y estamos alegres.*

▶ Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Filipenses (Fl 3,8-14)

Hermanos: Todo lo considero pérdida comparado con la excelencia del conocimiento de Cristo Jesús, mi Señor. Por él lo perdí todo, y todo lo considero basura con tal de ganar a Cristo y ser hallado en él, no con una justicia mía, la de la ley, sino con la que viene de la fe de Cristo, la justicia que viene de Dios y se apoya en la fe. Todo para conocerlo a él, y la fuerza de su resurrección, y la comunión con sus padecimientos, muriendo su misma muerte, con la esperanza de llegar a la resurrección de entre los muertos. No es que ya lo haya conseguido o que ya sea perfecto: yo lo persigo, a ver si lo alcanzo como yo he sido alcanzado por Cristo. Hermanos, yo no pienso haber conseguido el premio. Sólo busco una cosa: olvidándome de lo que queda atrás y lanzándome hacia lo que está por delante, corro hacia la meta, hacia el premio, al cual me llama Dios desde arriba en Cristo Jesús.

▶ Lectura del santo evangelio según san Juan (Jn 8,1-11)

En aquel tiempo, Jesús se retiró al monte de los Olivos. Al amanecer se presentó de nuevo en el templo, y todo el pueblo acudía a él, y, sentándose, les enseñaba. Los escribas y los fariseos le traen una mujer sorprendida en adulterio, y, colocándola en medio, le dijeron: «Maestro, esta mujer ha sido sorprendida en flagrante adulterio. La ley de Moisés nos manda apedrear a las adúlteras; tú, ¿qué dices?». Le preguntaban esto para comprometerlo y poder acusarlo. Pero Jesús, inclinándose, escribía con el dedo en el suelo. Como insistían en preguntarle, se incorporó y les dijo: «El que esté sin pecado, que le tire la primera piedra». E inclinándose otra vez, siguió escribiendo. Ellos, al oírlo, se fueron escabullendo uno a uno, empezando por los más viejos. Y quedó solo Jesús, con la mujer en medio, que seguía allí delante. Jesús se incorporó y le preguntó: «Mujer, ¿dónde están tus acusadores?; ¿ninguno te ha condenado?». Ella contestó: «Ninguno, Señor». Jesús dijo: «Tampoco yo te condeno. Anda, y en adelante no peques más».